

Vergaderjaar 2009–2010

32 222 XVIII

Wijziging van de begrotingsstaten van de begroting Wonen, Wijken en Integratie (XVIII) voor het jaar 2009 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

blz.

1.	Leeswijzer	3
2.	Het beleid	3
2.1.	Overzicht belangrijkste suppletore uitgavenmutaties 2009 (Najaarsnota)	3
	Artikelsgewijze toelichting	7
	Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)	7
2.2.	De beleidsartikelen	7
	Artikel 1. Stimuleren krachtige steden, vitale wijken en voldoende woningbouw	7
	Artikel 2. Stimuleren van een duurzame kwaliteit van woningen, gebouwen en bouwwerken	12
	Artikel 3. Garanderen van keuzemogelijkheden en betaalbaarheid op de woningmarkt	16
	Artikel 4. Integratie niet-westerse migranten	18
	Artikel 5. Kennis en ordening Wonen, Wijken en Integratie	21
	Artikel 6. Rijkshuisvesting	22
	Artikel 95. Algemeen (Niet beleidsartikel)	23
	Artikel 96. Onverdeeld (Niet beleidsartikel)	24
	Wetsartikel 2 Begroting Baten- en lastendiensten	25
	Anticiperende handelingen door de Rijksgebouwendienst	25
	Totaal investeringkasstroom	26

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 2

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2009 wijzigingen aan te brengen in:

- a. de departementale begrotingsstaat van de begroting Wonen, Wijken en Integratie (XVIII).
- b. de begrotingsstaat inzake de baten-lastendienst «Rijksgebouwendienst» van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De ondertekening van dit wetsvoorstel mede namens de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer vindt plaats om tot uitdrukking te brengen dat de Minister van VROM verantwoordelijk is voor de bedrijfsvoering van de Rijksgebouwendienst; de Minister voor Wonen, Wijken en Integratie is beleidsverantwoordelijk voor de Rijkshuisvesting.

De Minister voor Wonen, Wijken en Integratie,
Mede namens de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
E. E. van der Laan

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

De 2e suppletore begroting 2009 geeft een geactualiseerd beeld van de begroting 2009. De 2e suppletore begroting 2009, gekoppeld aan de Najaarsnota van de Minister van Financiën, is het laatste moment waarop de financiële kaders van de in uitvoering zijnde begroting kunnen worden gemuteerd. Van mutaties wordt geen meerjarige doorwerking opgenomen omdat de 2e suppletore begroting 2009 uitsluitend betrekking heeft op het lopende begrotingsjaar 2009.

De opbouw van de 2e suppletore begroting 2009 is als volgt:

- Een begrotingsstaat, waarin de mutaties voor uitgaven, verplichtingen en ontvangsten zijn opgenomen;
- Een Memorie van Toelichting die de volgende onderdelen bevat:
 - Een overzichtstabel waarin de majeure beleidsmutaties worden gepresenteerd;
 - Per beleidsartikel een tabel *Budgettaire gevolgen van beleid*. In deze tabel worden alle mutaties opgenomen. De belangrijke beleidsmatige mutaties worden toegelicht. Alleen technische mutaties van grote omvang worden ook toegelicht.
 - De stand van de 2e suppletore begroting 2009 wordt opgebouwd door middel van mutaties op de stand van de 1e suppletore begroting 2009. Hierbij wordt aangetekend dat er 2e suppletore mutaties zijn die al in de WWI-Ontwerpbegroting 2010 zijn vermeld.
 - Als toelichting is een mutatietabel opgenomen waarin mutaties worden gepresenteerd die op het desbetreffende instrument zijn verwerkt. Indien van toepassing zijn ook mutaties voor 2009 uit de ontwerpbegroting 2010 opgenomen. De toelichtingen van deze mutaties staan ook in de verdiepingsbijlage van de Ontwerpbegroting 2010.
 - Daarnaast worden soms ook nog de uitgaven aan incidentele subsidies vermeld om een wettelijke grondslag te creëren. Deze uitgaven komen niet direct terug in begrotingsmutaties omdat het hier uitgaven in de realisatiesfeer betreft.

Voor het goede begrip wordt de aanduiding «beleidsmatige mutatie» nader toegelicht. Een beleidsmatige mutatie is het gevolg van gevoerd beleid en is dus te beïnvloeden (bijvoorbeeld een bezuiniging, beleidswijzigingen met financiële gevolgen, afwijkingen uit hoofde van behoorlijk bestuur). Niet-beleidsmatige mutaties zijn meer technisch van aard en worden alleen bij grote omvang toegelicht.

2. Het beleid

2.1. Overzicht belangrijkste suppletore uitgavenmutaties 2009 (Najaarsnota)

Uitgaven (x € 1000)

	Uitgaven	Artnr.
Stand ontwerpbegroting 2009*	4 881 802	
Stand na 1e suppletore begroting 2009	4 870 102	
Belangrijkste 2e suppletore mutaties 2009:		
1. Naar VWS: Uitvoering motie Hamer; Programma Zichtbare Schakel	- 10 000	1
2. Naar GF 40+ Wijkenbudget	- 30 000	1
3. Vertraging IPSV-projecten	- 11 783	1

	Uitgaven	Artnr.
4. BDU-SIV: uitbetaling G31 mbt Inburgering	6 516	1
5. BDU-SIV: Loonbijstelling van ministerie OCW	6 383	1
6. BDU-SIV: Loonbijstelling van ministerie VWS	8 611	1
7. Aanpassing fasering BLS-budgetten	- 62 300	1
8. Stimuleren woningbouwprojecten; 1ste tranche	113 044	1
9. Stimuleren woningbouwprojecten; 2de tranche	150 000	1
10. Van AP: 1e tranche dubbelglasregeling	10 000	2
11. CO ₂ reductieregeling: aanpassing fasering projecten	- 6 671	2
12. FES aanpassing fasering budget innovatieve energiebesparing GO	- 4 963	2
13. Naar EZ voor energieneutrale utiliteitsbouw (FES)	- 5 450	2
14. Overschrijding Huurtoeslag	100 000	3
15. Minder beroep volumeverhoging inburgeringstrajecten	- 33 700	4
16. Minder beroep op IBG leningen voor inburgeringscursussen	- 4 000	4
17. Overboeking naar naar BDU SIV (art. 1) voor uitbetaling G31 mbt inburgering	- 6 516	4
18. Investerings HCvS	5 200	6
19. Vertraging investeringen paleizen	- 14 500	6
20. Minder reguliere betalingen Budget BWS 1992-1994	- 34 000	95
Overige mutaties	- 35 854	diverse
Stand na 2e suppletore begroting 2009	5 010 119	

Toelichting:

Ad 1.

In afstemming met VWS is invulling gegeven aan de wens van de Tweede Kamer geuit bij de begrotingsbehandeling 2009 ingediende motie Hamer (Kamerstukken II, 2008-2009, 31 700, nr. 15) om meer aandacht te geven aan wijkverpleegkundigen in de aandachtsgebieden.

Ad 2.

De uitkering van het budget voor 40+ wijken loopt via de decentralisatie-uitkering van het Gemeentefonds. Hiervoor wordt voor € 30 mln overgeboekt.

Ad 3.

De afwikkeling van IPSV-projecten leidt per saldo tot een vertraging van de uitgaven van 2009 naar 2010.

Ad 4.

De uitbetaling van de G31 met betrekking tot inburgering loopt via de BDU SIV. De benodigde middelen zijn vanuit art 4 overgeboekt (zie mutatie 17).

Ad 5.

Voor het onderwijsachterstandenbeleid en volwasseneducatie is de loonbijstelling van OCW ontvangen.

Ad 6.

Voor maatschappelijkeopvang, verslavingsbeleid, vrouwenopvang en OGGZ is de loonbijstelling van VWS ontvangen.

Ad 7.

Bij de BLS-budgetten is sprake van lagere realisaties woningbouw en Eigen Bouw. Beleidsmatig is het wenselijk het BLS-budget als totaal intact te houden en wordt € 62,3 mln geschoven naar 2010.

Ad 8 en 9.

Het stimuleringsplan woningbouw is een onderdeel van het crisispakket. Het totale beschikbare budget op de Aanvullende Post voor de woningbouw is € 395 mln. Voor de eerste en tweede ronde stimuleren woningbouwprojecten (incl. rijksmonumenten) wordt een beroep op de Aanvullende Post gedaan.

Ad 10.

Voor de subsidiëring van het aanbrengen van dubbel glas is in totaal € 30 mln beschikbaar gesteld. Vooralsnog wordt hiervan € 10 mln vanuit de Aanvullende Post toegevoegd aan de begroting voor WWI.

Ad 11.

Bij de CO₂ reductieregeling wordt de fasering van de budgetten in de jaren 2009–2010 aangepast, zodat de budgetten weer aansluiten bij de planning van de nog af te ronden projecten en het later indienen van verantwoordingen door lagere overheden als gevolg van SISA.

Ad 12.

Omdat de ontwikkeling en implementatie van het beleidsinstrumentarium meer tijd vergt dan voorzien, wordt voor 2009 bijna € 5 mln beschikbaar budget bij «Innovatie energiebesparing gebouwde omgeving» doorgeschoven naar 2010.

Ad 13.

Budget voor de in 2009 gepubliceerde tender ter stimulering van de energieneutrale bouw van kantoren en scholen (€ 5,450 mln) wordt overgeboekt naar de begroting van EZ, omdat toekenning zal plaatsvinden op grond van de TERM-regeling van EZ.

Ad 14.

Bij de Huurtoeslag is sprake van een overschrijding van de reguliere voorschotbetalingen van € 60 mln voor het toeslagjaar 2009 als gevolg van het afschaffen van de fiscale aftrek Buitengewone Uitgaven. Tevens vinden meer nabetalings (€ 40 mln) uit het toeslagjaar 2007 plaats. Naar verwachting leiden de hogere uitgaven in 2009 tot hogere ontvangsten in 2010 en latere jaren.

Ad 15.

In 2009 was een budget van € 30 mln beschikbaar voor volumeverhoging inburgeringstrajecten en konden gemeenten een extra bijdrage ontvangen voor inburgeringstrajecten in het kader van de nalatenschap van de oude vreemdelingenwet. Voor beide regelingen blijkt dat er minder gebruik van is gemaakt dan verwacht. Bijgevolg blijft een bedrag van € 33,7 mln over in 2009 (€ 27,7 mln volumeverhoging en € 6 mln nalatenschap oude vreemdelingenwet).

Ad 16.

Oorspronkelijk was in de Wet Inburgering geregeld dat nieuwkomers zelf hun inburgeringscursus moesten financieren. Zij konden daarvoor een lening afsluiten bij de IBG. Eind 2007 is besloten dat iedere inburgeringsplichtige een aanbod kan krijgen van de gemeente. Daarom zal naar verwachting voor maximaal € 1 mln aan leningen worden aangevraagd in 2009 en kan het oorspronkelijke budget van € 5 mln voor de leenfaciliteit worden verlaagd met € 4 mln.

Ad 17.

Deze mutatie betreft een overboeking van artikel 4 naar BDU-SIV op artikel 1 (zie mutatie 4).

Ad 18.

Doordat de uitvoering van diverse huisvestingsprojecten voor de Hoge Colleges van Staat en het ministerie van Algemene Zaken dat mogelijk maakt, is er sprake van een versnelling in de uitgaven voor deze projecten. Het meest omvangrijke, lopende project binnen deze categorie is het project Raad van State, renovatie en inrichting fase 2 (zie ook de toelichting ad 19.).

Ad 19.

Dit voorjaar is er in de besluitvorming over het aanvullend beleidsakkoord ook omgebogen (€ 17 mln) op de beschikbare budgetten (circa € 40 mln totaal) voor het project voor het technisch en visueel herstel van gevel en dak van het Paleis op de Dam te Amsterdam. Dat noodzaakte tot heroverwegingen binnen de renovatie Koninklijk Paleis Amsterdam en uitstel van voorgenomen aanbestedingen en werkzaamheden. Het betekent voor 2009 een uitgavenvertraging van ongeveer € 14 mln. Deze vertragingen zullen onherroepelijk tot betalingen leiden in latere jaren.

Ad 20.

Bij de regeling BWS 1992–1994 vinden in 2009 minder reguliere betalingen plaats dan geraamd in samenhang met de afkoop in 2009 van deze meerjarige subsidietoekenningen.

Ontvangsten (x € 1000)

	Ontvangsten	Artnr.
Stand ontwerpbegroting 2009*	847 312	
Stand na 1e suppletore begroting 2009	892 436	
Belangrijkste 2e suppletore mutaties 2009:		
1. BDU-SIV: Loonbijstelling van ministerie OCW	6 383	1
2. BDU-SIV: Loonbijstelling van ministerie VWS	8 611	1
3. FES: aanpassing budget innovatieve energiebesparing GO	- 4 963	2
4. Naar EZ voor energieneutrale utiliteitsbouw (FES)	- 5 450	2
5. Vertraging ontvangsten Huurtoeslag 2009	- 50 000	3
6. Hogere ontvangsten terugvordering huursubsidie	4 000	3
Overige mutaties	- 472	diverse
Stand na 2e suppletore begroting 2009	850 545	

Toelichting:

Ad 1.

Voor het onderwijsachterstandenbeleid en volwasseneducatie is de loonbijstelling van OCW ontvangen.

Ad 2.

Voor maatschappelijke opvang, verslavingsbeleid, vrouwenopvang en OGGZ is de loonbijstelling van VWS ontvangen.

Ad 3.

Omdat de ontwikkeling en implementatie van het beleidsinstrumentarium meer tijd vergt dan voorzien, wordt voor 2009 bijna € 5 mln beschikbaar

budget bij «Innovatie energiebesparing gebouwde omgeving» doorgeschoven naar 2010. Dit leidt in 2009 ook tot lagere ontvangsten vanuit het FES.

Ad 4.

Budget voor de in 2009 gepubliceerde tender ter stimulering van de energieneutrale bouw van kantoren en scholen (€ 5,450 mln) wordt overgeboekt naar de begroting van EZ, omdat toekenning zal plaatsvinden op grond van de TERM-regeling van EZ.

Ad 5.

De ontvangsten huurtoeslag lopen achter op de planning. In 2009 zal uiteindelijk € 50 miljoen minder binnenkomen dan was geraamd. Het achterblijven van de ontvangsten bij de raming heeft vooral te maken met vertraging in de invordering, en niet met een lager bedrag aan ingestelde vorderingen. De ontvangsten die in 2009 worden misgelopen zullen in latere jaren alsnog binnen komen.

Ad 6.

De ontvangsten huursubsidie zullen in 2009 € 4 miljoen hoger zijn dan geraamd. De hogere ontvangsten zijn het gevolg van de acties van de Belastingdeurwaarder om de nog openstaande terugvorderingen te innen.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

2.2. De beleidsartikelen

Artikel 1. Stimuleren krachtige steden, vitale wijken en voldoende woningbouw

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
	Stand ontwerp- begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutaties 2e suppletore begroting 2009	Stand 2e supple- tore begroting 2009
Verplichtingen:	657 722	614 288	204 158	818 446
Uitgaven:	1 188 186	1 130 298	158 564	1 288 862
Programma:	1 188 186	1 130 298	158 564	1 288 862
Bevorderen van de leefbaarheid van de woonwijken:	474 247	390 888	- 65 037	325 851
Investerings Stedelijke vernieuwing	341 664	331 105	- 11 458	319 647
Bewonersinitiatieven	25 000	700	- 700	0
Innovatiebudget Stedelijke vernieuwing	17 083	17 083	- 11 783	5 300
Stimuleren Wijknaankpak	60 500	12 000	- 12 000	0
FES maatschappelijke sectoren en ICT	0	0	904	904
Preventiebudget	30 000	30 000	- 30 000	0
Faciliteren grotestedenbeleid:				
Faciliteren grotestedenbeleid	1 462	0	0	0
Stimuleren grotestedenbeleid:	569 495	567 567	23 047	590 614
Sociale herovering	0	0	0	0
Sittard Geleen	0	0	0	0
BDU-SIV	516 902	516 902	21 510	538 412
BDU-SIV veiligheidsmiddelen	52 593	50 665	1 537	52 202
Voldoende woningproductie:	136 030	166 630	200 261	366 891
Budget BLS	136 030	166 630	- 62 783	103 847
Bijdragen stimulering woningproductie	0	0	263 044	263 044
Overige programmabudgetten:	6 952	5 213	293	5 506

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
	Stand ontwerp- begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutaties 2e suppletore begroting 2009	Stand 2e supple- tore begroting 2009
Onderzoek	1 482	1 640	0	1 640
Experimenten en kennisoverdracht	2 386	565	1 000	1 565
FES NICIS	3 084	3 008	- 707	2 301
Kenniscentum	0	0	0	0
Kosten uitvoeringsorganisaties	0	0	0	0
Nader aan te wijzen	0	0	0	0
Ontvangsten:	519 707	519 631	15 191	534 822

* BDU=Bijzondere Doeluitkeringen

Verplichtingen en uitgaven

Toelichting:

Als gevolg van de tijdelijke uitbreiding van de kostengrens NHG naar € 350 000, is een tijdelijke reservering voor de rijksachtervang noodzakelijk. Deze tijdelijke reservering van € 9 mln wordt gevonden in de Aanvullende Post crisismaatregelen en zal gelden tot het moment dat een premieverhoging voor de NHG in werking treedt. De verhoging zal begin 2010 worden doorgevoerd waarna de middelen weer vrijvallen.

Instrument: Investerings Stedelijke Vernieuwing

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

(X € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 2e suppletore begroting:		
1. Minder beroep budget volkstuinen en intrekking Maatwerk-project	76	- 716
2. Vertraging bij Maatwerkafspraken en Impulsregeling		- 1 528
3. Correctie overboeking voor meer groen in de wijk	- 3 880	- 3 880
4. ISV Impuls		- 5 334
Totaal	3 804	- 11 458

Toelichting:

Ad 1.

De uitgavenraming van de BDU ISV voor 2009 wordt verlaagd vanwege een minder beroep op het budget wat beschikbaar is voor de aanleg en verbetering van volkstuinen en vanwege een intrekking bij de zogeheten Maatwerkafspraken. Daarbij is rekening gehouden met een niet geraamde uitgavenpost bij de Impulsregeling.

Ad 2.

Vanwege vertraging bij de afwikkeling van Maatwerkafspraken en projecten van de Impulsregeling wordt budget doorgeschoven van 2009 naar 2010.

Ad 3.

Aan de ISV-budgetten toegevoegde prijsbijstelling tranche 2008 is bedoeld en benodigd voor 2010 en latere jaren. Derhalve wordt een intertemporele mutatie voorgesteld, die over de jaren heen op nul sluit.

Ad 4.

Bij de ISV Impulsregeling wordt het kasritme in de jaren 2009-2012 aangepast, zodat de meerjarige budgetten weer aansluiten bij de planning van

de nog af te ronden projecten. Dit leidt over de jaren heen tot een budget-tair neutrale mutatie.

Instrument: Bewonersinitiatieven

Het betreft hier een overboeking naar het instrument kennisoverdracht. De middelen (€ 0,7 mln) zijn bestemd voor communicatie met betrekking tot bewonersinitiatieven.

Instrument: Stimuleren wijkenaanpak

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

(X € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 2e suppletore begroting:		
1. Aanwending loonbijstelling wijkenaanpak	- 2 809	- 2 809
2. Middelen Maatschappelijke sectoren en ICT 8ste prijsvraag	1 739	904
3. Naar VWS: Uitvoering motie Hamer; programma Zichtbare Schakel	- 10 000	- 10 000
4. Overige mutaties	- 930	- 95
Totaal	- 12 000	- 12 000

Toelichting:

Ad 1.

In 2009 zijn budgetten vanuit het wijkenbudget overgeboekt naar het gemeentefonds en andere departementen voor o.a. de 40+ wijken en het programma Zichtbare Schakel. Op deze uitgeboekte budgetten is loonbijstelling ontvangen in 2009. Deze loonbijstelling had nog geen aanwending gekregen en wordt ingezet voor de tekorten bij de apparaatsbudgetten van WWI.

Ad 3.

In afstemming met VWS is invulling gegeven aan de wens van de Tweede Kamer geuit bij de begrotingsbehandeling 2009 van ingediende motie Hamer (Kamerstukken II, 2008–2009, 31 700, nr. 15) om meer aandacht te geven aan wijkverpleegkundigen in de aandachtsgebieden.

Instrument: 40+ Wijkenbudget

Het budget 40+ wijken is om andere dan de 40 krachtwijken te ondersteunen. De eerste tranche van € 30 mln is overgeboekt naar het GF om via een decentralisatieuitkering te worden uitgekeerd.

Instrument: Innovatiebudget Stedelijke vernieuwing

De afwikkeling van IPSV-projecten leidt per saldo tot een vertraging van de uitgaven van 2009 naar 2010.

Instrument: BDU-Sociaal, Integratie en Veiligheid

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

(X € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 2e suppletore begroting:		
1. BDU-SIV: uitbetaling G31 mbt inburgering	6 516	6 516
2. BDU-SIV: Loonbijstelling van ministerie OCW	6 383	6 383
3. BDU-SIV: Loonbijstelling van ministerie VWS	8 611	8 611
Totaal	21 510	21 510

Toelichting:

Ad 1.

De uitbetaling van de G31 met betrekking tot inburgering loopt via de BDU SIV. De benodigde middelen zijn vanuit artikel 4 overgeboekt.

Ad 2.

Voor het onderwijsachterstandenbeleid en volwasseneducatie is de loonbijstelling van OCW ontvangen.

Ad 3.

Voor maatschappelijke opvang, verslavingsbeleid, vrouwenopvang en OGGZ is de loonbijstelling van VWS ontvangen.

Instrument: Budget BLS en bijdrage stimulering woningproductie

Op deze instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

(X € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 2e suppletore begroting:		
1. Aanpassing fasering BLS-budgetten		- 62 300
2. Stimuleren woningbouwprojecten; 1ste tranche	113 044	113 044
3. Stimuleren woningbouwprojecten; 2de tranche	150 000	150 000
4. Overige mutaties	- 960	- 483
Totaal	262 084	200 261

Toelichting:

Ad 1.

Bij de BLS-budgetten is sprake van lagere realisaties woningbouw en Eigen Bouw. Beleidsmatig is het wenselijk het BLS-budget als totaal intact te houden en wordt € 62,3 mln geschoven naar 2010.

Ad 2.

In het kader van het aanvullend beleidsakkoord «werken aan de toekomst» is met brief (TK 2008–2009 II, 27 562, nr. 36) gemeld dat er naast een eerste tranche ten behoeve van de woningproductie ad € 100 miljoen een bedrag van 13 miljoen euro voor monumenten vanuit de WWI begroting artikel 1 «stimuleren krachtige steden, vitale wijken en voldoende woningbouw» beschikbaar zal worden gesteld. Op grond van artikel 4:23 lid 3 sub c van de Algemene Wet Bestuursrecht wordt gemeld dat de verdeling van dit budget als volgt zal zijn:

- De Lambertuskerk in Maastricht (subsidie 3 800 000 euro) – gebiedsaanpak wonen/werken, herbestemming;
- Hartelust, Leeuwarden (subsidie 901 000 euro) – wonen, herbestemming;
- Huis Rodenburgh in Dordrecht (subsidie 1 515 000 euro) herbestemming, gebiedsaanpak wonen/werken;
- De Clemenskerk in Hilversum (subsidie 2 978 000 euro) – herbestemmen kerk tot wonen;
- Het Karenhuis in Alkmaar (subsidie 2 100 000 euro) – herbestemmen bejaardenhuis tot wonen;
- De DRU fabriek in Uft (subsidie 1 750 000 euro) – herbestemmen industrie tot wonen/werken.

De subsidies worden definitief toegekend en door tussenkomst van het Nationaal Restauratie Fonds uitgekeerd, nadat groen licht is verkregen

vanuit de EC, in verband met de nadien gestarte staatssteuntoets. De inschatting is dat de toekenning nog in 2009 zal plaatsvinden.

Ad 3.

Voor de tweede ronde stimuleren woningbouwprojecten is een bedrag van € 150 miljoen vanuit de Aanvullende Post toegevoegd

Instrumenten: Experimenten en kennisoverdracht en FES NICIS

Op deze instrumenten zijn de volgende mutaties verwerkt:

(X € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 2e suppletore begroting:		
1. Experimenten en kennisoverdracht; communicatie bewonersinitiatieven	700	700
2. Experimenten en kennisoverdracht; kennisdeling en verspreiding wijkenaanpak	600	300
3. FES NICIS; aanpassing fasering	- 4 508	- 707
Totaal	- 3 208	293

Toelichting:

Ad 2.

In 2009 is meer budget benodigd voor deling en verspreiding van kennis bij de wijkenaanpak.

Ad 3.

Een aanpassing in de fasering van de bijdrage aan NICIS heeft tot gevolg dat uitgaven en ontvangsten niet in 2009 maar in 2010 worden gerealiseerd.

Ontvangsten

Ontvangsten instrument: BDU-Sociaal, Integratie en Veiligheid

Bij de ontvangsten van artikel 1 zijn de volgende mutaties verwerkt:

(X € 1000)	Ontvangsten
Mutaties 2e suppletore begroting:	
1. BDU-SIV: Loonbijstelling van ministerie OCW	6 383
2. BDU-SIV: Loonbijstelling van ministerie VWS	8 611
3. Overige mutaties	197
Totaal	15 191

Toelichting:

Zie de toelichtingen bij de uitgaven.

Artikel 2. Stimuleren van een duurzame kwaliteit van woningen, gebouwen en bouwwerken

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
	Stand ontwerp- begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutaties 2e suppletore begroting 2009	Stand 2e supple- tore begroting 2009
Verplichtingen:	38 397	66 914	21 348	88 262
Uitgaven:	57 292	67 443	- 9 949	57 494
Programma:	57 292	67 443	- 9 949	57 494
Garanderen minimale kwaliteit gebouwen en bevorderen hogere kwaliteit:				
Programma energiebudgetten	51 712	53 352	- 7 705	45 647
Subsidies energiebesparing (CO ₂ reductie) gebouwde omgeving	11 022	502	2 243	2 745
Regeling sanering loden drinkwaterleidingen	34 171	38 070	3 329	41 399
Regeling energiebesparing huishoudens met lagere inkomens	0	0	15	15
Innovatief bouwen	519	519	- 278	241
Subsidies innovatie energiebesparing gebouwde omgeving (FES)	0	261	- 62	199
Overige programmabudgetten:	6 000	14 000	- 12 952	1 048
Onderzoek	5 580	14 091	- 2 244	11 847
Kennisoverdracht	661	3 175	0	3 175
Kosten uitvoeringsorganisaties	2 132	1 675	43	1 718
Nader aan te wijzen	2 557	9 076	- 2 287	6 789
	230	165	0	165
Ontvangsten:	6 091	14 091	- 12 413	1 678

Toelichting:

Instrument: Programma energiebudgetten

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 2e suppletore begroting:		
1. Correctie overboeking bij 1e suppletore begroting		2 400
2. Overige mutaties	- 157	- 157
Totaal	- 157	2 243

Toelichting:

Ad 1.

De in de 1e suppletore begroting 2009 binnen artikel 2 verwerkte overboeking van de projectmiddelen voor SenterNovem in het kader van energiebesparing in de gebouwde omgeving wordt gecorrigeerd, omdat een deel van deze middelen betrekking heeft op 2010 en niet op 2009.

Instrument: Subsidies energiebesparing (CO₂ reductie) gebouwde omgeving

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 2e suppletore begroting:		
1. Van Aanvullende Post: eerste tranche dubbelglasregeling	10 000	10 000
2. CO ₂ reductieregeling: aanpassing fasering projecten	- 62	- 6 671
3. Verhoging verplichtingen Meer met Minder	24 464	
Totaal	34 402	3 329

Toelichting:

Ad 1.

Voor de subsidiëring van het aanbrengen van dubbel glas is in totaal € 30 mln beschikbaar gesteld. Voorsnog wordt hiervan € 10 mln vanuit de Aanvullende Post toegevoegd aan de begroting voor WWI.

Ad 2.

Bij de CO₂ reductieregeling wordt de fasering van de budgetten in de jaren 2009–2010 aangepast, zodat de budgetten weer aansluiten bij de planning van de nog af te ronden projecten en het later indienen van verantwoordingen door lagere overheden als gevolg van SISA.

Ad 3.

Het verplichtingbudget 2009 voor Meer met Minder wordt verhoogd met € 24,5 mln in verband met de verleende garantiestelling Energiebesparingskrediet aan het Waarborgfonds Eigen woningen ten bedrage van € 35 mln. Ter compensatie worden de beschikbare verplichtingbudgetten 2010 en 2011 in totaal overeenkomstig verlaagd.

Instrument: Subsidies innovatie energiebesparing gebouwde omgeving (FES)

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 2e suppletore begroting:		
1. Naar EZ tender «naar energieneutraal wonen»		- 2 000
2. FES aanpassing fasering budget innovatieve energiebesparing GO	- 6 963	- 4 963
3. Naar OCW voor vraaggestuurde programma TNO	- 539	- 539
4. Naar EZ voor energieneutrale utiliteitsbouw	- 5 450	- 5 450
Totaal	- 12 952	- 12 952

Toelichting:

Ad 1.

Aan de begroting van WWI toegevoegd FES-budget zal worden aangevend op de begroting van EZ via de UKR-tender «naar energieneutraal wonen». Dit leidt op de begroting van WWI tot een verlaging van het uitgaven- en ontvangstenbudget 2009 met € 2 mln.

Ad 2.

Omdat de ontwikkeling en implementatie van het beleidsinstrumentarium meer tijd vergt dan voorzien, wordt voor 2009 beschikbaar budget bij «Innovatie energiebesparing gebouwde omgeving» doorgeschoven naar 2010.

Ad 3.

In het kader van de Innovatieagenda energiebesparing gebouwde omgeving, waarbij in nauwe samenwerking met PEGO en marktpartijen wordt samengewerkt, wordt het budget vraaggestuurde programma TNO 2009 verhoogd middels een overboeking naar OCW.

Ad 4.

Budget voor de in 2009 gepubliceerde tender ter stimulering van de energieneutrale bouw van kantoren en scholen wordt overgeboekt naar de begroting van EZ, omdat toekenning zal plaatsvinden op grond van de TERM-regeling van EZ.

Instrument: Kennisoverdracht

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 2e suppletore begroting:		
1. Verhogen budget voor kosten WABO	5 600	5 600
2. Naar VROM: bijdrage WWI in kosten WABO	- 5 600	- 5 600
3. Overige mutaties	43	43
Totaal	43	43

Toelichting:

Ad 1. en 2.

Gelet op de relatie tussen de Omgevingsvergunning en het beleidsdomein WWI (bouwvergunningverlening als onderdeel van de WABO) draagt WWI bij in de kosten, die mede gemaakt moeten worden om de benodigde geautomatiseerde ondersteuning van de WABO te kunnen realiseren. De dekking van de bijdrage is binnen het specifieke beeld van de WWI begroting gerealiseerd.

Instrument: Kosten uitvoeringsorganisaties

De in de 1e suppletore begroting 2009 binnen artikel 2 verwerkte overboeking van de projectmiddelen voor SenterNovem in het kader van energiebesparing in de gebouwde omgeving wordt voor € -2,4 mln gecorrigeerd, omdat een deel van deze middelen betrekking heeft op 2010 en niet op 2009.

Instrument «IFD-bouwen»: afwijking regelgeving

Binnen het subsidieprogramma «IFD-bouwen» is in juni 2004 een subsidie van € 250 000 toegekend aan het project «Innovatief bouwen Erasmus MC». De subsidieverlening is gebaseerd op de totaal begrote kosten die nodig zijn om het project «Erasmus MC» volledig te realiseren.

Dit betreft een zeer grootschalig project, dat doorloopt tot in 2017.

Conform de regelgeving kan eerst na afronding van het project op basis van een accountantsverklaring het subsidiebedrag definitief worden vastgesteld.

Ten tijde van subsidieverlening is besloten om een zogeheten «mock-up» (proefmodel op ware grootte en die moet voldoen aan de eisen die voortvloeien uit het theoretisch kader) als meetbaar resultaat te benoemen. De aanvrager heeft hieraan voldaan, daartoe kosten gemaakt en aangegeven het subsidietraject te willen afronden.

Uit advies van SEV Realisatie – belast met inhoudelijk uitvoering van de regeling IFD-bouwen -blijkt dat het College bouw Zorginstellingen goedkeuring heeft verleend aan de investeringen die nodig zijn voor de nieuwbouw van het project Erasmus MC. Ook heeft inmiddels de aanbesteding van de werkzaamheden plaatsgevonden.

Gegeven het bovenstaande is besloten om het advies van SEV Realisatie op te volgen om de subsidie in 2009 vast te stellen op € 250 000 overeenkomstig de beschikking tot subsidieverlening. Daarmee kan het instrument «IFD-bouwen» definitief worden beëindigd in plaats van in 2020, en worden de administratieve lasten voor betrokken partijen terug gedrongen.

Ontvangsten

Ontvangsten instrument: Subsidies innovatie energiebesparing gebouwde omgeving (FES)

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

(X € 1000)	Ontvangsten
Mutaties 2e suppletore begroting:	
1. Naar EZ tender «naar energieneutraal wonen»	- 2 000
2. FES: aanpassing fasering budget innovatieve enetrgiebesparing GO	- 4 963
3. Naar EZ voor energieneutrale utiliteitsbouw	- 5 450
Totaal	- 12 413

Toelichting:

Zie de toelichtingen bij de uitgaven van dit instrument.

Artikel 3. Garanderen van keuzemogelijkheden en betaalbaarheid op de woningmarkt

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
	Stand ontwerp-begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutaties 2e suppletore begroting 2009	Stand 2e suppletore begroting 2009
Verplichtingen:	2 392 768	2 468 382	252 446	2 720 828
Uitgaven:	2 320 776	2 392 221	103 446	2 495 667
Programma:	2 320 776	2 392 221	103 446	2 495 667
Garanderen betaalbaarheid wonen voor lage inkomensgroepen (vraaggericht):	2 317 749	2 390 496	103 429	2 493 925
Huursubsidie en huurtoeslag	2 302 276	2 378 476	100 000	2 478 476
Bevorderen eigen woonbezit	15 473	12 020	3 429	15 449
Overige programmabudgetten:	3 027	1 725	17	1 742
Onderzoek	542	685	0	685
Kennisoverdracht	625	770	- 65	705
Kosten uitvoeringsorganisaties	1 860	270	82	352
Nader aan te wijzen	0	0	0	0
Ontvangsten:	316 000	353 200	- 46 000	307 200

Verplichtingen en uitgaven

Toelichting:

Instrument: Huursubsidie en huurtoeslag

Bij de Huurtoeslag is sprake van een overschrijding van de reguliere voorschotbetalingen van € 60 mln voor het toeslagjaar 2009 als gevolg van het afschaffen van de fiscale aftrek Buitengewone Uitgaven. Tevens vinden meer nabetalingen (€ 40 mln) uit het toeslagjaar 2007 plaats. Naar verwachting leiden de hogere uitgaven in 2009 tot hogere ontvangsten in 2010 en latere jaren.

Instrument: Bevorderen eigen woningenbezit (BEW+)

Door een grotere instroom van aanvragen is bij de BEW+ meer verplichtingenruimte (€ 79 mln) benodigd. Compensatie wordt geboden door de verplichtingenruimte in latere jaren naar voren te halen.

Door de grotere instroom vinden ook betalingen eerder plaats dan verondersteld. Door deze toegenomen vraag is besloten het resterende budget tot 2012 samen te voegen om in 2009 niet reeds een subsidieplafond in te hoeven stellen.

Ontvangsten

Ontvangsten instrument: Restituties subjectsubsidies

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

(x € 1000)	Ontvangsten
Mutaties 2e suppletore begroting:	
1. Vertraging ontvangsten Huurtoeslag 2009	- 50 000
2. Hogere ontvangsten terugvordering huursubsidie	4 000
Totaal	- 46 000

Toelichting:

Ad 1.

De ontvangsten huurtoeslag lopen achter op de planning. In 2009 zal uiteindelijk € 50 miljoen minder binnenkomen dan was geraamd. Het

achterblijven van de ontvangsten bij de raming heeft vooral te maken met vertraging in de invordering, en niet met een lager bedrag aan ingestelde vorderingen. De ontvangsten die in 2009 worden misgelopen zullen in latere jaren alsnog binnen komen.

Ad 2.

De ontvangsten huursubsidie zullen in 2009 € 4 miljoen hoger zijn dan geraamd. De hogere ontvangsten zijn het gevolg van de acties van de Belastingdeurwaarder om de nog openstaande terugvorderingen te innen.

Artikel 4. Integratie niet-westerse migranten

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
	Stand ontwerp-begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutaties 2e suppletore begroting 2009	Stand 2e suppletore begroting 2009
Verplichtingen:	502 416	473 667	- 238 685	234 982
Uitgaven:	502 416	470 067	- 58 285	411 782
Programma:	502 416	470 067	- 58 285	411 782
Inburgering en etnische minderheden:	425 911	390 693	- 42 108	348 585
Facilitering inburgering	425 911	390 693	- 42 108	348 585
Verkleinen van economische, sociale en culturele afstand:	76 505	79 374	- 16 177	63 197
Facilitering remigratie	37 781	35 694	- 5 218	30 476
Overige instrumenten	38 724	43 680	- 10 959	32 721
Ontvangsten:	2 440	2 440	3 600	6 040

Verplichtingen en uitgaven

Toelichting:

Instrument: Facilitering inburgering

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 2e suppletore begroting:		
1. Minder beroep volumeverhoging inburgeringstrajecten	- 33 700	- 33 700
2. Minder beroep op IBG leningen voor inburgeringscursussen	- 4 000	- 4 000
3. Administratieve correcties	- 200 800	
4. Overboeking aan Gemeentefonds, Innovatietrajecten inburgering	- 877	- 877
5. Naar BDU SIV (art. 1)	- 6 516	- 6 516
6. Prijsbijstelling	3 120	3 120
7. Overige mutaties	- 135	- 135
Totaal	- 242 908	- 42 108

Toelichting:

Ad 1.

In 2009 was een budget van € 30 mln beschikbaar voor volumeverhoging inburgeringstrajecten en konden gemeenten een extra bijdrage ontvangen voor inburgeringstrajecten in het kader van de nalatenschap van de oude vreemdelingenwet. Voor beide regelingen blijkt dat er minder gebruik van is gemaakt dan verwacht. Bijgevolg blijft een bedrag van € 33,7 mln over in 2009 (€ 27,7 mln volumeverhoging en € 6 mln nalatenschap oude vreemdelingenwet).

Ad 2.

Oorspronkelijk was in de Wet Inburgering geregeld dat nieuwkomers zelf hun inburgeringcursus moesten financieren. Zij konden daarvoor een lening afsluiten bij de IBG. Eind 2007 is besloten dat iedere inburgeringsplichtige een aanbod kan krijgen van de gemeente. Daarom zal naar verwachting voor maximaal € 1 mln aan leningen worden aangevraagd in 2009 en kan het budget voor de leenfaciliteit (van € 5 mln) worden verlaagd met € 4 mln.

Ad 3.

Het betreft hier diverse administratieve correcties in het verplichtingenbudget van het instrument Facilitering inburgering, hoofdzakelijk ten gevolge van de overgang van het dossier van het ministerie van Justitie naar het ministerie voor WWI in 2007. De belangrijkste is dat bij VROM/WWI alle jaren van de BDU/SIV (Brede Doeluitkering Sociaal Integratie en Veiligheid) (2005–2009) in één keer als totaalverplichting vastgelegd, terwijl het bij Justitie gebruikelijk was elk jaar het jaarbedrag als verplichting op te nemen. Hierdoor ontstond in het overgangsjaar 2007 een fors administratief tekort en ontstaat voor 2009 een administratief overschot op het verplichtingenbudget, dat met deze mutatie wordt gecorrigeerd.

Ad 4.

De mutatie betreft een overboeking naar het Gemeentefonds in verband met de decentralisatie-uitkering van Innovatietrajecten Inburgering.

Ad 5.

De mutatie betreft een overboeking van artikel 4 naar BDU-SIV op artikel 1.

Instrument: Facilitering remigratie

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Ontwerpbegroting 2008 mutaties:		
Mutaties 2e suppletore begroting:		
1. Aanpassing fasering prijsbijstelling tranche 2008	- 2 515	- 2 515
2. Heroverweging Remigratiewet	- 6 800	- 6 800
3. Overige mutaties	497	4 097
Totaal	- 8 818	- 5 218

Toelichting:

Ad 1.

De aan het budget 2008 toegevoegde prijsbijstelling tranche 2008 is gedeeltelijk in 2010–2012 benodigd, en via de EJM aan het budget voor 2009 toegevoegd. Het budget wordt nu via de EJM 2009–2010 doorgeschoven naar 2010.

Ad 2.

Begin december 2009 zal de minister voor WWI een brief sturen naar de Tweede Kamer naar aanleiding van de motie Heroverweging Remigratiewet van het Kamerlid van Toorenborg. In verband hiermee wordt € 6,8 mln via de EJM doorgeschoven naar 2010.

Instrument: Overige instrumenten

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Ontwerpbegroting 2008 mutaties:		
Mutaties 2e suppletore begroting:		
1. Meerjarige subsidietoezegging FORUM	24 000	
2. Naar GF: lokale preventie-aanpak	- 790	- 790
3. Naar GF: ivm aanpak probleemjongeren	- 5 518	- 5 518
4. Naar GF voor overbrugging Antillianengemeenten 2009	- 4 462	- 4 462
5. Overige mutaties	- 189	- 189
Totaal	13 041	- 10 959

Toelichting:

Ad 1.

Aan FORUM is, om continuïteit te waarborgen, de toezegging gedaan dat de komende vijf jaar subsidie zal worden verstrekt. Hiervoor is een verplichtingenbedrag van in totaal € 30 mln (€ 6 mln per jaar) nodig. Dit wordt gerealiseerd door verplichtingen ad € 24 mln van de jaren 2010–2013 naar voren te schuiven. De overige € 6 mln verplichtingenruimte wordt gedekt via onderuitputting op het verplichtingenbudget inzake de regeling Ruimte voor Contact. In kas was per jaar al rekening gehouden met (jaarlijkse) subsidiëring van FORUM, zodat geen kasmutatie nodig is.

Ad 2.

De mutatie betreft een overboeking naar het Gemeentefonds voor de lokale preventieaanpak van eerge relateerd geweld.

Ad 3.

De mutatie betreft een overboeking naar het Gemeentefonds in verband met de decentralisatie-uitkering van de aanpak van Marokkaans-Nederlandse probleemjongeren.

Ad 4.

De mutatie betreft een overboeking naar het Gemeentefonds in verband met de decentralisatie-uitkering van de aanpak van Antilliaans-Nederlandse probleemjongeren.

Ontvangsten

Ontvangsten instrument: Facilitering remigratie

Door een onvoorziene vertraging bij de afwikkeling van de afrekening met de Sociale verzekeringsbank zijn voor 2008 geplande ontvangsten op het gebied van remigratie in 2009 gerealiseerd.

Artikel 5. Kennis en ordening Wonen, Wijken en Integratie

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
	Stand ontwerp- begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutaties 2e suppletore begroting 2009	Stand 2e supple- tore begroting 2009
Verplichtingen:	11 426	10 200	- 705	9 495
Uitgaven:	11 318	10 092	- 705	9 387
Programma:	11 318	10 092	- 705	9 387
Middellange termijnbeleid en verkenningen:	0	0	0	0
Bevorderen van maximale maatschappelijke prestaties van wooncorporaties:	0	0	0	0
Versterken van de positie van de woonconsument:	1 302	1 302	0	1 302
Subsidies woonconsumentenorganisaties	1 302	1 302	0	1 302
Overige programmabudgetten:	10 016	8 790	- 705	8 085
Onderzoek	6 243	6 009	0	6 009
Experimenten en kennisoverdracht	3 773	2 781	- 705	2 076
Nader aan te wijzen	0	0	0	0
Ontvangsten:	0	0	0	0

Verplichtingen en uitgaven

Toelichting:

Instrument: Experimenten en kennisoverdracht

In verband met de overdracht van internationale taken van directie ABC van WWI naar directie IZ van VROM, wordt budget overgeboekt naar de begroting van VROM.

Artikel 6. Rijkshuisvesting

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
	Stand ontwerp- begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutaties 2e suppletore begroting 2009	Stand 2e supple- tore begroting 2009
Verplichtingen:	113 236	89 933	- 6 588	83 345
Uitgaven:	113 236	89 933	- 6 588	83 345
Programma:	113 236	89 933	- 6 588	83 345
Het adviseren en implementeren beleid rijkshuisvestingsstelsel:				
Beleid (mede) van toepassing op de rijkshuisvesting en de doelmatige werking van het rijkshuisvestingsstelsel	10 618	5 265	- 668	4 597
Onderzoek Rgd	3 324	2 409	96	2 505
Coördinatie rijksopdrachtgeverschap in de bouw	589	589	10	599
Energiebesparing rijkshuisvesting	2 193	911	- 911	0
De architectonische kwaliteit stimuleren en monumenten beheren:	4 512	1 356	137	1 493
Stimuleren architectonische kwaliteit	14 508	6 422	1 004	7 426
Beheer monumenten in rijksbezit	0	0	0	0
Huisvesten van het Koninklijk Huis, de Hoge Colleges van Staat en het ministerie van Algemene Zaken:	14 508	6 422	1 004	7 426
Onderhoud HCvS/AZ	88 110	78 246	- 6 924	71 322
Investeringen HCvS/AZ	3 601	11 872	109	11 981
Huren HCvS/AZ	42 968	28 011	7 085	35 096
Paleizen	3 490	4 663	- 114	4 549
Functionele kosten Koninklijk Huis	29 548	25 498	- 14 152	11 346
	8 503	8 202	148	8 350
Ontvangsten:	2 626	2 626	- 2 269	357

Verplichtingen en kas

Toelichting:

Instrument: Investeringen HCvS/AZ

Doordat de uitvoering van diverse huisvestingsprojecten voor de Hoge Colleges van Staat en het ministerie van Algemene Zaken dat mogelijk maakt, is er sprake van een versnelling in de uitgaven voor deze projecten. Het meest omvangrijke, lopende project binnen deze categorie is het project Raad van State, renovatie en inrichting fase 2.

Instrument: Paleizen

Dit voorjaar is er in de besluitvorming over het aanvullend beleidsakkoord ook omgebogen (€ 17 mln) op de beschikbare budgetten (circa € 40 mln totaal) voor het project voor het technisch en visueel herstel van gevel en dak van het Paleis op de Dam te Amsterdam. Dat noodzaakte tot heroverwegingen binnen de renovatie Koninklijk Paleis Amsterdam en uitstel van voorgenomen aanbestedingen en werkzaamheden. Het betekent voor 2009 een uitgavenvertraging van ongeveer € 14 mln. Deze vertragingen zullen onherroepelijk tot betalingen leiden in latere jaren.

Ontvangsten

Ontvangsten instrument: Investeringen HCvS/AZ

De voorgenomen verkoop van een pand te Den Haag, destijds aangekocht voor tijdelijke huisvesting van een onderdeel van het ministerie van Algemene Zaken loopt vertraging op. De verkoop is nu voorzien in 2010. De vertraagde verkoop is deels toe te schrijven aan omstandigheden op de markt, deels omdat het noodzakelijk was om huisvestingsredenen het pand wat langer aan te houden dan oorspronkelijk gedacht.

Artikel 95. Algemeen (Niet beleidsartikel)

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
	Stand ontwerp- begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutaties 2e suppletore begroting 2009	Stand 2e supple- tore begroting 2009
Verplichtingen:	548 242	548 242	0	548 242
Uitgaven:	688 782	696 614	- 32 470	664 144
Programma:	688 782	696 614	- 32 470	664 144
Afkoop subsidies DGW regelingen	545 000	544 335	- 35	544 300
Kosten uitvoeringsorganisaties	0	0	0	0
Betaalbare woonkeuze koop- en huursector	10 947	10 947	1 700	12 647
Budget BWS 1992-1994	128 776	123 686	- 34 000	89 686
Woningbouw en duurzame kwaliteit	0	0	0	0
Huisvesting gehandicapten en woon-zorg	797	797	- 135	662
Stedelijke vernieuwing Lelystad	0	0	0	0
LVS en W I	3 262	3 262	0	3 262
Verzameluitkering	0	13 587	0	13 587
Ontvangsten:	448	448	0	448

Verplichtingen en uitgaven

Toelichting:

Instrument: Betaalbare woonkeuze koop- en huursector

Bij de niet meer vigerende Eigen Woningen regelingen leiden minder intrekkingen dan eerder verondersteld tot een tekort bij de uitgaven in 2009.

Instrument: Budget BWS 1992-1994

Bij de regeling BWS 1992-1994 vinden in 2009 minder reguliere betalingen plaats dan geraamd in samenhang met de afkoop in 2009 van deze meerjarige subsidietoekenningen.

Instrument: Huisvesting gehandicapten en woonzorg

Vertraging bij de afwikkeling van Woonzorg projecten heeft tot gevolg dat voor 2009 geplande uitgaven eerst in 2010 plaatsvinden.

Artikel 96. Onverdeeld (Niet beleidsartikel)

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(2+3)
	Stand ontwerp- begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutaties 2e suppletore begroting 2009	Stand 2e supple- tore begroting 2009
Verplichtingen:	- 204	- 25 127	- 14 031	- 39 158
Uitgaven:	- 204	13 434	- 13 996	- 562
Programma:	- 204	13 434	- 13 996	- 562
Prijsbijstelling:	0	13 638	- 12 731	907
Prijsbijstelling	0	13 638	- 12 731	907
Nog te verdelen:	- 204	- 204	- 1 265	- 1 469
Nog nader te verdelen taakstellingen	0	0	0	
Nog nader te verdelen overig	- 204	- 204	- 1 265	- 1 469

Wetsartikel 2 Begroting Baten- en lastendiensten

Rijksgebouwendienst

Anticiperende handelingen door de Rijksgebouwendienst

2e suppletore begroting 2009 Rijksgebouwendienst

Suppletore begrotingsstaat inzake de baten-lastendiensten (Najaarsnota) behorende bij de Wet van Stb.
.....

Begroting 2009 Ministerie van

(x € 1 000)

Naam	Oorspronkelijk vastgestelde begroting			Mutaties (+ of -) 1e suppletore begroting			Mutaties (+ of -) 2e suppletore begroting			Stand 2e suppletore begroting		
	Totaal baten	Totaal lasten	Saldo baten en lasten	Totaal baten	Totaal lasten	Saldo baten en lasten	Totaal baten	Totaal lasten	Saldo baten en lasten	Totaal baten	Totaal lasten	Saldo baten en lasten
Rgd	1 423 255	1 422 086	1 169	56 801	56 801	0	0	0	0	1 480 056	1 478 887	1 169
Naam	Oorspronkelijk vastgestelde begroting			Mutaties (+ of -) 1e suppletore begroting			Mutaties (+ of -) 2e suppletore begroting			Stand 2e suppletore begroting		
	Totaal kapitaal-uitgaven	Totaal kapitaal-ontvangsten		Totaal kapitaal-uitgaven	Totaal kapitaal-ontvangsten		Totaal kapitaal-uitgaven	Totaal kapitaal-ontvangsten		Totaal kapitaal-uitgaven	Totaal kapitaal-ontvangsten	
Rgd	807 099	535 000		0	0		430 000	430 000		1 237 099	965 000	

1.1 Kasstroomoverzicht Rijksgebouwendienst

	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) 1e suppletore begroting	Mutaties (+ of -) 2e suppletore begroting	Stand 1e/2e suppletore begroting
1. Rekening-courant RHB 1 januari 20..	213 852	163 199	0	377 051
2. Totaal operationele kasstroom	271 736	0	0	271 736
Totaal investeringen (-/-)	- 500 000	0	- 430 000	- 930 000
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	35 000	0	0	35 000
3. Totaal investeringkasstroom	- 465 000	0	- 430 000	895 000
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0	0
Eenmalige storting door het moedede departement (+)	0	0	0	0
Aflossingen op leningen (-/-)	- 307 099	0	0	- 307 099
Beroep op leenfaciliteit (+)	500 000	0	430 000	930 000
4. Totaal financieringskasstroom	192 901	0	430 000	622 901
5. Rekening-courant RHB 31 december 2009 (=1+2+3+4)	213 489	163 199	0	376 688

1.2 Toelichting

Uit doelmatigheidsoverwegingen wordt, bovenop de reeds geplande investeringen, naar verwachting een aantal huurpanden in eigendom verworven. Hiervoor wordt het leenplafond met € 430 mln verhoogd.